

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Ontwikkelingen spoor Twente	AGENDAPUNT	F2
DATUM	10 oktober 2016		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	Marcel Reefhuis
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	088-2568136
PORTEFEUILLEHOUDER	R.G. Welten		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

- kennis te nemen van de toename van het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn Deventer – Almelo – Hengelo – Bad Bentheim en de inspanningen van Veiligheidsregio Twente om deze situatie te verbeteren.

Samenvatting

-

Aan het algemeen bestuur

In mei werd uit een brief aan de Tweede Kamer duidelijk dat er in 2015 over het spoor Deventer-Almelo-Hengelo-Bad Bentheim meer transport van gevaarlijke stoffen is gegaan dan volgens afspraken binnen wetgeving is toegestaan. Er gelden risicoplafonds voor alle spoortrajecten (onder de noemer Basisnet Spoor) en deze risicoplafonds worden berekend vanuit een samenstelling van aantallen wagons van typen gevaarlijke stoffen (bv. brandbare gassen of toxische vloeistoffen). De dominante categorie voor de risicoberekeningen zijn de brandbare gassen zoals LPG en propaan. Door Twente zijn in 2015 ruim 3.000 wagons brandbare gassen gegaan, terwijl het risicoplafond gebaseerd is op 210 wagons brandbare gassen per jaar. Dit lage risicoplafond wordt in eerste aanleg veroorzaakt door het emplacement in Deventer, hoewel ook de bebouwde omgeving van kernen in Twente voor beperkingen zorgt. Daarmee is duidelijk dat 3.000 wagons een forse overschrijding is van de uitgangspunten van het Basisnet Spoor.

De staatssecretaris heeft ProRail onderzoek laten doen naar de oorzaken van de toename. In juli heeft zij de Tweede Kamer geïnformeerd over de eerste analyse van resultaten. Ongeveer een kwart van de transporten in Twente is toe te schrijven aan de omleidingen vanwege de werkzaamheden aan de Betuweroute. De andere transporten (75%) hebben een meer structurele oorzaak, zoals een toegenomen vraag naar brandbaar gas in Oost-Europa, de capaciteitsverdeling door de Duitse spoorbeheerder of beperkte beschikbaarheid van geschikte locomotieven op de Betuweroute/Venloroute. De staatssecretaris heeft aangegeven dat het niet makkelijk wordt om onder de risicoplafonds te komen, maar dat ze met vervoerders, ProRail en decentrale overheden naar oplossingsrichtingen gaat kijken.

Uiteraard zijn de overheden in Oost-Nederland, maar ook andere landsdelen van het land (bijvoorbeeld rond de Brabantroute en de gemeenten tussen Utrecht en Apeldoorn), uitermate bezorgd over deze forse overschrijding. Meerdere brieven zijn gestuurd om de zorgen over deze ontwikkeling te uiten. Vanuit VR Twente zijn brieven namens Oost-Nederland ondersteund met de oproep aan de staatssecretaris om snel zicht te geven op adequate oplossingsrichtingen. Concreet houdt dat in dat de staatssecretaris wordt verzocht het transport snel onder

de uitgangspunten voor de risicoplafonds te brengen. Bovendien heeft VR Twente in aanvulling op de Oost-Nederland reactie zelf gereageerd, met name om op te roepen de Betuweroute maximaal te benutten.

In de komende periode zal bekend worden in hoeverre de staatssecretaris reële mogelijkheden ziet om het transport weer aan de risicoplafonds te laten voldoen. De staatssecretaris heeft twee ultieme maatregelen en dat zijn ofwel een routeringsbesluit (spoortraject uitsluiten van gevaarlijke stoffen vervoer) of een overschrijding (tijdelijk) toestaan. Er staan vanuit het perspectief van de VR Twente nog twee opties overeind: ofwel het handhaven van de risicoplafonds, ofwel het starten van een discussie over een realistisch risicoplafond. Bij beide opties zal vanuit VR Twente gepleit worden voor compensatie voor aanvullende maatregelen. Hogere risico's betekenen voor de VR Twente een intensivering van haar inspanningen in de veiligheidsketen. De VR Twente blijft daarnaast inzetten op een zo maximaal mogelijke gebruik van de beperkte capaciteit van de Betuweroute voor transport van gevaarlijke stoffen. De punten van de veiligheidsregio zullen tevens onder de aandacht worden gebracht bij de vertegenwoordiger die namens Oost-Nederland in een stuurgroep over dit onderwerp zit. VR Twente werkt in dit dossier samen met de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden en IJsselland.

Er zijn geen directe consequenties voor het optreden van de hulpdiensten door de toename van het transport van gevaarlijke stoffen. De voorbereiding van de hulpdiensten op spoorincidenten is vanwege het bestaande risicoplafond al gericht op alle mogelijke scenario's en staat in basis los van het aantal transporten met gevaarlijke stoffen. Het aantal transporten kan op de lange termijn wel invloed hebben op de urgentie en prioriteit van het spoor in de activiteiten van VR Twente.

Bijlage(n)

Memo spoorontwikkelingen Twente

Enschede, 10 oktober 2016

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H.G.W. Meuleman

Voorzitter,
dr. G.O. van Veldhuizen